

EBDALLARIN ÖZELLİKLERİ*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü
li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî
ecmaîn...*

*l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi
kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü
muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...
Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle
muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh...
Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-
muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve
selleme ennehû kâl:*

اللَّهُ مَّ أَعِ نُهُ وَأَعِ نَ بِهِ، وَارْحَمَهُ وَارْحَمُ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ
وَأَنْصُرُ رَبَّهُ . اللَّهُ مَّ وَالٍ مَن نُّ وَالَهُ ، وَ عَادٍ مَّنْ

عَادَاهُ ؛ يَعْنِي عَلِيًّا

(طب. عن ابن عباس)

RE. 186/1 (*Allâhümme einhu ve ein bihî,
ve'rhamhu ve'rham bihî, ve'nsurhu ve'nsur
bihî. Allâhümme vâli men vâlâhu, ve âdi men
âdâhu, ya'nî aliyyen.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a.Peygamber SAS’in Hz. Ali’ye Duası

Taberânî, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

اللَّهُ مَّ أَعِ نُهُ وَأَعِ نِ بِهِ، وَارْحَمَهُ وَارْحَمْ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ
وَأَنْصُرْ بِهِ . اللَّهُ مَّ وَالٍ مَنُ وَالَهُ ، وَ عَادِ مَنْ

عَادَاهُ ؛ يَعْنِي عَلِيًّا

(طب. عن ابن عباس)

¹ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.122, no:12653; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.499, no:2037; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.911, no:32954; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VI, s.128, no:4855.

RE. 186/1 (*Allàhümme einhu ve ein bihî, ve'rhamhu ve'rham bihî, ve'nsurhu ve'nsur bihî. Allàhümme vâli men vâlâhu, ve àdi men àdâhu, ya'nî aliyyen.*)

(*Allàhümme*) “Ey benim Allah’ım, Rabbim! (*Einhu*) Ona yardım eyle, (*ve ein bihî*) ve onunla yardım sağla.” Kime?.. Müslümanlara, İslâm’a. Yâni ona, kendisine bizzat yardımcı ol; hem de onun vasıtasıyla İslâm’a yardım eyle... (*Ve'rhamhu*) “Ona rahmetinle, merhametinle muamele eyle, (*ve'rham bihî*) ve onun vasıtasıyla İslâm’a ve müslümanlara rahmeyle, merhamet eyle... (*Ve'nsurhu*) Ve ona yardım eyle yâ Rabbi; (*ve'nsur bihî*) ve onun vasıtasıyla, onun çalışmalarıyla İslâm’a ve müslümanlara yardım eyle yâ Rabbi, nusret ver yâ Rabbi!”

(*Allàhümme vâli men vâlâhu*) “Yâ Rabbi, onu sevenleri sen de sev; (*ve àdi men àdâhu*) onunla adâvet edenlere, düşmanlık edenlere sen de düşmanlık eyle yâ Rabbi!..” diye böylece mübarek ağzıyla Peygamber Efendimiz dua etmiş. Kime?.. (*Ya'ni aliyyen*) Hazret-i Ali RA Efendimiz Kerrema’llàhu Vecheh Hazretleri’ne.

b.Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’i Sevmek

İbn-i Ebî Şeybe ve Taberânî, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

اللَّهُ مَّ إِنِّي أ حِب ه مَّا، فَأَحِبَّهُ مَّا؛ وَأَحِبَّ مَنْ ي
حِب ه مَّا؛ وَأَبْغِضْ مَنْ أَبْغَضَهُ مَّا؛ يَعْنِي الْحَسَنَ
وَالْحَسَيْنَ

(ش. طب. عن أبي هريرة)

RE. 186/2 (*Allàhümme innî uhibbühümâ, feehibbehümâ; ve ehibbe men yuhibbühümâ; ve ebgıd men ebgadahümâ; ya'ni'l- hasene ve'l-huseyn.*)

(*Allàhümme*) “Yâ Rabbi, (*innî uhibbühümâ*) hiç şüphe yok ki, muhakkak ki ben bu ikisini seviyorum. (*Feehibbehümâ*) Sen de bu ikisini sev yâ Rabbi!..”

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.49, no:2651; Ebû Hüreyre RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1369, no:3537; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.656, no:3769; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.422, no:6967; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.39, no:2618; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.VI, s.379, no:32183; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.53, no:8183; İbn-i Amr Şeybânî, *el-Âhâd ve'l- Mesânî*, c.I, s.326, no:449; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.259; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.II, s.69; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.IV, s.62; Ahmed ibn-i Hanbel, *İlel*, c.III, s.81, no:4275; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.II, s.340; İbn-i Hacer, *Lisânü'l Mîzan* c.4, s.253, no:689; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.187, no:688; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.47; Üsâme ibn-i Zeyd RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.661, no:3782; Berâ ibn-i Âzib RA'dan. Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.217, no:1820; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.VI, s.378, no:32175; Ebû Hüreyre RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.32, no:2587; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, 0, no:26; Ya'lâ ibn-i Mürre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.223, no:34279; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VI, s.180, no:4967.

(*Ve ehibbe men yuhibbühümâ*) “Bu ikisini seveni de sev yâ Rabbi! (*Ve ebgıd men ebgadahümâ*) Bu ikisine buğz edene de buğz et yâ Rabbi!..”

Ne mutlu o iki kişiye ki, Rasûlüllah SAS, “Ben bunları seviyorum!” diyor. Allah’a da dua ediyor, “Yâ Rabbi, sen de bu ikisini sev!” diyor. “Bunları sevenleri de sev!” diyor. “Bunlara buğz edenlere de buğz et!” diyor.

Kim bunlar, kimmiş bu mübarekler: (*Ya’ni’l-hasene ve’l-huseyne*) “Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin...” Peygamber Efendimiz’in kızı Fâtıma Anamız’dan ve Hazret-i Ali’den olma iki torunu. Rasûlüllah SAS Efendimiz Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin’e böyle dua eylemiş.

c.Peygamber SAS’in Hz. Abbas’a Duası

Üçüncüsünde de Hz. Abbas RA Efendimiz’in kendisine ve çocuklarına dua ediyor.

İbn-i Asâkir, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan, o da babasından rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

اللَّهُ مَّ أَنْصِرِ الْعَبَّاسَ وَوَلَدَ الْعَبَّاسِ ثَلَاثًا؛ يَا عَمَّ،
أَمَا عَلِيٌّ مَتَّ أَنْ الْمَهْدِيَّ مِنْ وَلَدِكَ م وَفَّ قًا،
رَاضِيًا، مَرَضِيًّا

(الهيثم بن كليب، كر. عن عبد اللّ بن عباس عن أبيه، وسند رجاله ثقات)

¹⁴⁰ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVI, s.299; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan, o da babasından.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.585, no:39655; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXV, s.286, no:38217.

RE. 186/3 (*Allâhümme'nsur el-abbâse ve veledel-abbâsi selâsen; yâ ammu, emâ alimte enne'l-mehdi min veledike, muvaffakan, râdiyyen, merdiyyen.*)

(*Allâhümme'nsur el-abbâse ve veledel-abbâsi*) "Yâ Rabbi, Abbas'a ve Abbas'ın evladına yardım et! (*Selâsen*) Üç defa söyledi. (*Yâ ammu*) Ey amca! (*Emâ alimte enne'l-mehdi min veledike*) Bildin mi, Mehdi senin sülâlendendir. (*Muvaffakan*) Muvaffak olacaktır, (*Râdiyyen*) Allah'tan razı olacaktır. (*Merdiyyen*) Allah da ondan razı olacaktır."

d.Peygamber SAS'in Bazı Ashabı İçin Dua Etmesi

İbn-i Asâkir, İbn-i Yuhâmir Rh.A'ten rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

اللَّهُ مَّ صَلَّى عَلَى أَبِي بَكْرٍ، فَإِنَّهُ يَحِبُّكَ وَيَحِبُّ رَسْمَكَ؛ اللَّهُ مَّ صَلَّى عَلَى عَمْرٍ، فَإِنَّهُ يَحِبُّكَ وَيَحِبُّ رَسْمَكَ؛ اللَّهُ مَّ صَلَّى عَلَى عِثْمَانَ، فَإِنَّهُ يَحِبُّكَ وَيَحِبُّ رَسْمَكَ؛ اللَّهُ مَّ صَلَّى عَلَى أَبِي عَبْدِ بْنِ الْجَرَّاحِ، فَإِنَّهُ يَحِبُّكَ وَيَحِبُّ رَسْمَكَ

⁴ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XLVI, s.136; İbn-i Yuhâmir Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.757, no:3368; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VI, s.240, no:5102.

وَلَكَ؛ اللَّهُ مَّ صَ لِّ عَلَى عَمْرٍو بِنِ الْعَاصِ، فَإِنَّ هِ ي

حِبْ كَ وَى حِبْ رَسْ وَلَكَ

(كر. عن ابن يخامر مرسلا)

RE. 186/4 (Allàhümme salli alâ ebî bekrin, feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke; allàhümme salli alâ umerâ, feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke; allàhümme salli alâ usmâne, feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke; allàhümme salli alâ ebî ubeydete'bni'l-cerrâhi, feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke; allàhümme salli alâ amri'bni'l-âsi, feinnehu yühibbüke ve yühibbü rasûleke.)

(Allàhümme salli alâ ebî bekrin) Yâ Rabbi, Hz. Ebû Bekir'e rahmet et; (feinnehu yühibbüke ve yühibbü rasûleke) zira o seni de, Rasulünü de sever. (Allàhümme salli alâ umerâ) Yâ Rabbi, Hz. Ömer'e rahmet et; (feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke) zira o seni de, Rasulünü de sever. (Allàhümme salli alâ usmâne) Yâ Rabbi, Hz. Osman'a rahmet et; (feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke) zira o seni de, Rasulünü de sever.

(Allàhümme salli alâ ebî ubeydete'bni'l-cerrâhi) Yâ Rabbi, Hz. Ebû Ubeyde ibni'l-Cerrah'a rahmet et; (feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke) zira o seni de, Rasûlünü de sever. (Allàhümme salli alâ amri'bni'l-âsi) Yâ Rabbi, Hz. Amr ibn-i As'a rahmet et; (feinnehû yühibbüke ve yühibbü rasûleke) zira o seni de, Rasûlünü de sever.”

e.Rasûlüllah SAS'ın Ümmeti İçin Duası

İbn-i Adiy, Taberânî ve Beyhakî, Muaz ibn-i Cebel RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

اللَّهُ مَّ مِنْ آمَنَ بِي، وَصَدَّقَنِي، وَعَلِمَ أَنَّ مَا جِئْتُ
بِهِ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ، فَأَقِلَّ مَالَهُ، وَوَلَدَهُ، وَعَجِّلْ
قَبْضَهُ؛ اللَّهُ مَّ وَحَبِّبْ إِلَيَّ لِقَاءَكَ، وَعَجِّ لْ لَهُ
الْقَضَاءَ؛ وَمَنْ لَمْ يُوْمِنْ بِي، وَلَمْ يَصَدِّقْنِي، وَلَمْ
يَعْلَمْ أَنَّ مَا جِئْتُ بِهِ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ؛ فَأَكْثِرْ مَالَ
ه، وَوَلَدَهُ، وَأَطْلِعْ مَرَّهُ

(عد. طب. هب. عن معاذ)

RE. 186/5 (*Allàhümme men âmene bâ, ve saddekanî, ve şehide enne mâ ci'tü bihi'l-hakku min indike, feakille mâlehû, ve veledehû, ve accil kabdahû; allàhümme ve habbib ileyhi likàeke, ve accil lehû'l-kadàe; ve men lem yü'min bâ, ve lem yüsaddıknî, ve lem ya'lem*

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.85, no:161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd- Duafâ*, c.V, s.118; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.175, no:1476; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.162, no:4123; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.III, s.113, no:1607; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.319, no:10445; Taberî, *Tezhîbü'l-Âsâr*, c.VI, s.7, no:2523; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.II, s.339, no:674; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.506, no:2069; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVI, s.304; Mizzî, *Tezhîbü'l-Kemâl*, c.XXII, s.187, no:4428; Amr ibn-i Gaylan es-Sakafî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.189, no:6095; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VI, s.264, no:5153

enne mâ ci'tü bihi'l-hakku min indike; feeksir mâlehû, ve veledehû, ve atil umrahû.)

(Allâhümme men âmene bî) “Yâ Rabbi, kim ki bana inanır, (ve saddekanî) beni tasdik eder, (ve şehide enne mâ ci'tü bihi'l-hakku min indike) ve senden bana gelen kitabın hak olduğuna şehadet ederse; (feakille mâlehû, ve veledehû) sen onun malını da, çocuklarını da az eyle! (Ve accil kabdahû) Ruhunu da erken kabzet! (Allâhümme ve habbib ileyhi likàeke) Yâ Rabbi, ona sana kavuşmayı sevdik, (ve accil lehû'l-kadàe) ölümünü de çabuklaştır.” (Ve men lem yü'min bî, ve lem yüsaddıknî) “Kim de bana inanmaz ve beni tasdik etmezse, (ve lem ya'lem enne mâ ci'tü bihi'l-hakku min indike) senin katından getirdiğim kitabın hak olduğunu da bilmezse, (feeksir mâlehû, ve veledehû) onun malını ve çocuklarını çoğalt, (ve atil umrahû) ömrünü de uzun et!”

Bu hadîs-i şerîfte Cenâb-ı Peygamber Efendimiz, kendisine iman edenler, tasdik edenler ve Cenâb-ı Hak tarafından gönderilen Kur'ân-ı Azimüşşan'a inananlar, şahitlik edenler için dua ediyor:

“—Yâ Rabbi, onun malını az et, çoluk çocuğunu da az et ve onun çabucak âhirete göçmesini takdir eyle, erken gitsin ahirete... Ona sana gelmeyi sevdik, bir an evvel Allah'a kavuşmayı sevenlerden eyle... O hususta da hükmünü çabuklaştır.” diyor.

İkincisi:

“—Bana imanı yoksa, beni tasdik etmiyorsa, getirdiğime de, Hak tarafından gönderilene de inancı yoksa, bilmiyorsa onu, onun da malını çok et, çocuklarını da çok et, ömrünü de uzun eyle!” diyor.

Rahmetlik babamın komşuları varmış. Mâlum o zamanlar Ermeniler, Yahudiler çoktu ortada... Onlara dua ederken böyle dua edermiş:

“—Allah malınızı çok etsin, ömrünüzü de uzun etsin!” dermiş. Yanında duranlar da demişler ki:

“—Hocaefendi ne yapıyorsun sen?”

“—Ha, onların azaplarının artması içindir o. Onlara hayır değildir o dua, onların ömürleri arttıkça azapları artar.” demiş.

f. Peygamber SAS'ın Kureyş İçin Duası

Hatîb-i Bağdâdî ve İbn-i Asâkir Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

---

⁶ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.61, no:454; İbn-i Asâkir, *Târih-i*

Dimaşk, c.LI, s.326; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIV, s.364; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.25, no:33806; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VI, s.214, no:5054.

144 Buhârî, *Sahîh*, c.XV, s.176, no:4518; Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.383, no:35125; Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.125, no:3232; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.417, o:9396; Ebû Hüreyre RA'dan.

أَلِّهِمْ أَهْدِ قَرِيضًا، فَ إِنَّ عَالِمَهَا يَمْلُ طِبَاقَ الْأَرْضِ
ضِ عَلِ مَاءٍ؛ اللَّهُ مَّ كَمَا أَذَقْتَهُ مُ عَذَابًا، فَأَذِقْهُ مُ نَوَالٍ

(خط. كر. عن أبي هريرة)

RE. 186/6 (*Allàhümme’hdi kureyşen, feinne âlimehâ yemleü tıbâka’l-ardı ilmen; allàhümme kemâ ezaktehüm azâben, feezikhüm nevâlen.*)

(*Allàhümme’hdi kureyşen*) “Yâ Rabbi, Kureyş’e hidayet et; (*feinne âlimehâ yemleü tıbâka’l-ardı ilmen*) çünkü onların alimi, arzı ilimle dolduracaktır. (*Allàhümme kemâ ezaktehüm azâben, feezikhüm nevâlen*) Yâ Rabbi, onlara dünyevi azabı tattırdığın gibi nimetini de tattır!”

Kureyş mâlum Rasûlüllah SAS’in kabilesi.

“—Kureyş kabilesinin alimine, ki o kabiledaki alim yeryüzünü ilimle dolduracak. Yâ Rabbi! Ona ihsanını ve fethini arttır.” buyuruyor.

Bundan muradın İmam Şâfiî olduğunu söylüyorlar. Çünkü Kureyş’te ondan başka alim yokmuş ve onun kadar yüksek bir alim de olmadığı için, bu İmam Şâfiî’nin medh ü senasıdır diyorlar.

Yine bir tane daha var. Peygamber SAS Efen-dimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Buhârî, Sahîh, c.XV, s.176, no:4518; Müslim, Sahîh, c.XII, s.383, no:35125; Tirmizî, Sünen, c.XI, s.125, no:3232; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.II, s.417, o:9396; Ebû Hüreyre RA’dan.

لَوْ كَانَ الْإِيمَانُ عِنْدَ الثَّوَالِثِ لَتَنَاوَلَهُ رِجَالٌ مِنْ

فَارِسَ

(خ.م.ت. عن أبي هريرة)

(*Lev kâne'l-îmânü inde's-süreyyâ*) “Eğer iman Süreyyâ yıldızında olsa, (*letenâvelehû ricâlün min fârisin.*) Farslardan bir kimse elbette alıp getirir.”

Bu da Hz. Ebû Hanife'ye ait.

Bir de Hz. İmam Mâlik'e ait var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

ي وَشِكْ أَنْ يَضْرِبَ النَّاسَ أَكْبَادَ الْإِبِلِ يَطْلُبُ وَ
نَ الْعِلْمِ، فَ لَا يَجِدُ وَ نَ أَحَدًا أَعْلَمَ مِنْ عَالِمِ
الْمَدِينَةِ

(ت.ق.ك. عن أبي هريرة)

(*Yûşikü en yadribe'n-nâsü ekbâde'l-ibili yatlubûne'l-ilme*) “Öyle zaman gelecek ki, insanlar ilim tahsili yolunda develeri yoracaklar; (*felâ yecidûne ehaden a'leme min àlimi'l-medîneti*) fakat Medine aliminden daha iyi bilen bir alim, bulamayacaklar.”

⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.293, no:2604; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVII, s.117; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.168, no:307; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.489, no:4291; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.385, no:1681; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.474, no:8935; *Müsnedü'l-Hamîdî*, c.II, s.485, no:1147; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.9, no:3382; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.376, no:3409; Ebû Hüreyre RA'dan.

Medine’de İmam Mâlik var o zamanlarda.

Allah şefaathlerine nâil eylesin...

g.Peygamber SAS’in Hz. Muaviye’ye Duası

Tirmizî, Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî, Ebû Nuaym ve İbn-i Asâkir, Abdurrahman ibn-i Ebî Umeyre RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

اللَّهُمَّ عَلِّمَهُ الْعِلْمَ، وَاجْعَلْهُ هَادِيًا مَهْدِيًّا، وَاهْدِهِ
وَاهْدِبْ لَهُ؛ قَالَ لَهُ لِمَ عَاوِيَةَ

(حم . ت . حسن غريب، طس . حل . وتمام، كر . عن عبد الرحمن بن أبي عميرة)

RE.186/8 (*Allàhümme allimhü’l-ilme, ve’calhu hâdiyen mehdiyyen, ve’hdihi ve’hdi bihî; kàlehu li-muâviyete.*)

Bu da Hz. Muaviye’ye Rasûlüllah SAS’in duasıdır. (*Allàhümme allimhü’l-ilme*) “Yâ Rabbi, ona ilim öğret, (*ve’calhu hâdiyen mehdiyyen*) onu hidayet rehberi ve mehdi kıl! (*Ve’hdihi ve’hdi bihî*) Ona hidayet et ve onun sebebiyle de hidayet ver.” (*Kàlehu li-muâviyete*) “Hz. Muaviye RA için böyle dua etti.

⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.331, no:3777; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.216, no:17926; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.80; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.190, no:334; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VIII, s.358; Abdurrahman ibn-i Ebî Umeyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.749, no:33658; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.VI, s.249, no:5116.

h. Rüzgâra Karşı Dua

Hâkim, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الرِّيحِ، وَمِنْ شَرِّ مَا
يَجِيءُ بِهِنَّ مِنَ الرِّيحِ، وَمِنْ الرِّيحِ الشِّمَالِ، فَإِنَّ
هَـا الرِّيحَ الْعَقِيمَ

(ك، عن جابر)

RE. 186/9 (*Allâhümme innî eûzü bike min şerri'r-rîhi, ve min şerri mâ yecîü bihi'r-rîhi, ve mine'r-rîhi's-şimâli, feinneh'e'r-rîhu'l-akîmü.*)
Rîh yani rüzgâr.

(*Allâhümme innî eûzü bike min şerri'r-rîhi*)
“Yâ Rabbi, rüzgârın şerrinden sana sığınırım.
(*Ve min şerri mâ yecîü bihi'r-rîhi*) Rüzgarla
gelecek şeyin şerrinden de sana sığınırım.
(*Ve mine'r-rîhi's-şimâli, feinneh'e'r-rîhu'l-akîmü*) Ve bilhassa Ad kavmini helâk eden şimal
rüzgârından sana sığınırım.”

Burada Cenâb-ı Peygamber bize dua ta'lim ediyor ki, böyle sıkıntılı vakitlerinizde, âfâtı gösteren hallerde Cenâb-ı Hakk'a böyle dua ediniz. Gerek rüzgâr, gerek sağanak halindeki yağmur.

¹⁰ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.507, no:3739; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.831, no:21582; Câmiü'l-Ehâdîs, c.VI, s.206, no:5031.

İşte bazı rüzgârlar oluyor ya, tufan halinde binaları uçuruyor filan. Öyle bir halde Cenâb-ı Hakk'a böyle sığınınız diye bir dua talim etmiş.

i. Allahım, Ölümü Bana Kolaylaştır!

İbn-i Ebi'd-Dünya, Tuğmetü'bnü Gaylan RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَأْخُذُ الرُّوحَ مِنْ بَيْنِ الْأَعْصَبِ، وَالْقَصَبِ (أَيُّ الْأَعْظَامِ) وَالْأَنْعَامِ، اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى الْمَوْتِ، وَهَوْنُهُ عَلَيَّ

(ابن أبي الدنيا عن طعمة بن غيلان)

RE. 186/10 (*Allàhümme inneke te'huzü'r-rûha min beyni'l- asabi ve'l-kasabi –eyyi'l-izâmi– ve'l-enâmili; allàhümme einnî ale'l-mevti, ve hevvinhu aleyye.*)

Bu da Cenâb-ı Peygamberimizin bir duasıdır.

(*Allàhümme inneke te'huzü'r-rûha*) “Yâ Rabbi, sen ruhu yani canı alırsın; (*min beyni'l-asabi ve'l-kasabi, eyyi'l-izâmi*) sinirlerle kemiklerin içerisinden, (*ve'l-enâmili.*) parmak uçlarının arasından...” Yani vücudun nesi varsa o azalardan can çekilir. Onu alan Hz. Allah.

(*Allàhümme einnî ale'l-mevti*) “Yâ Rabbi! O anda benim ölümüm üzerine bana yardım eyle! (*Ve hevvinhu aleyye*) Ölümü bana kolaylaştır.”

¹¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.İİ, s.204, no:3768; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VI, s.172, no:4951.

Peygamber SAS de o andaki ölümün şiddeti, dehşeti karşısında Cenâb-ı Hakk'a böylece iltica ediyor. Siz de böyle deyiniz, Cenâb-ı Hakk'a iltica ediniz. O an başka ana benzemez.

O bizim mesela senelerden beri böyle beraber yaşadığımız, yani bizim asıl can kısmımız bizden ayrılıyor ceset kalıyor. Cesette de iş yok. O bizden ayrılırken, nasıl bir ayrılış ile ayrılıyorsa, kolay bir şey değildir o.

Ölülerin başında bulunmayı tavsiye eder.

“—Ölürken ölünün başında bulununuz, ibret alırsınız. Ölü can

verirken bakalım nasıl can verir, kolay mı çıkıyor can?”

Bazı adamdan kolay çıkar ama bazısınınki de çok zor çıkar. Onun için ölenin başında dururken, “Acaba benim halim ne olacak?” diyerek ibret alırsın.

“—Cenaze de yıkayınız. Cenazeyi yıkarken cenazenin hâlinden ibret alırsın da, ya bir korku gelir ya bir utanma gelir de, Allahu Teâlâ'ya dönmeye vesile olur.”

“—Cenazelere de iştirak ediniz. Mezarlıklara gidiniz, oradaki ölülerden ibret alırsınız. Oraya götürdüğünüz ölüden de ibret alırsınız. Bu ibret nazarları ile buralarda bulunursanız, olur ki sizin de tevbekâr olmanıza ve Hakk'a dönmenize vesile olur.”

Bunları yapın!

Cuma günü gusül edin! Yalnız cuma günü oruç mekruhtur ama cumanın yanına perşembeyi yahut cumartesiye de katmak suretiyle cuma günü oruç tutarsanız, bir de oruçlu olduğunuz halde cenaze namazı kılabilirsiniz, bir de bir sadaka verebilirsiniz, o gün bir de 20 kişiye selâm verdiniz miydi, o da inşaallah ehl-i cennet olmanıza delâlet eden alâmetlerdendir.

Ölüm hali için:

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي الْمَوْتِ، وَفِيمَا بَعْدَ الْمَوْتِ .
اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَكَرَاتِ الْمَوْتِ، وَلِتْ عَزِيبَنَا
بَعْدَ الْمَوْتِ

(*Allâhümme bârik lenâ fi'l-mevti, ve fîmâ ba'de'l-mevt. Allâhümme hevvin aleynâ sekerâtü'l-mevti, ve lâ tuazzibnâ ba'de'l-mevti.*) [Allahım, bize ölümü mübârek kıl ve ölümden sonrasını mübarek kıl! Allahım, bize ölüm sarhoşluğunu, can vermeyi kolaylaştır ve ölümden sonra bize azab etme!]¹² diye dua edin!

Bunu, *Hizb-i A'zam*'da 25 kere her gün okumayı tavsiye etmiştir. Bunu söyleyen zât hatırıma gelmedi. Yani ölümün zorluğunu çekmemek için, ölümlerken tatlı bir ölümlerle, rahat bir ölümlerle ölmek için duaları vaktiyle yapmak lazım.

¹² Mehmed Zâhid Kotku, *Dualar ve Zikirler*, s.19.

Ölürken yapacağın dua bu kadar olur. Ama ölmezden evvel yaparsan bu duaları ölüme karşı da bir hazırlıkta bulunmuş olursun, ölüm de bakarsın kolaylıkla insandan gelir geçer.

Hatta şöyle deniyor, yani anne karnından dünyaya geldik ya, dünyadan âhirete göçüş de böyledir diyor. Ana rahminden kurtulan bir insanın nasıl dünyaya geldiği vakitte bir sevinci var. Kurtuluyor ve gündün güne yetişiyor ve dünyada rahatlık güzelleşiyor. Dünyadan da âhirete göçüş, tıpkı ana rahminden çocuğun dünyaya gelmesi gibidir. Dünyadan da çıkıyoruz, hemen âhirete geçiyoruz.

Kalbin içine işlerse, içeri işlemişse bu iman. O zamandan sonra dünyaya hiç metelik vermez, sevmez dünyayı. Öyle bir ilim, ilm-i ezeli insanda hasıl olur ki, Allah-u Teâlâ'nın dediğinden başka bir şey olmayacağına kanaat-ı kâmileleri vardır. Dünya dese ki:

“—Bu böyle olacak.”

“—Hayır, Allah-u Teâlâ nasıl dediyse öyle olacaktır.” der.

“O'nun dediğinden başkası olmaz.” der, o kanaat içine yerleşir.

Bunun gelişmesi imanın içeriye yerleşmesine bağlı. İman içeriye sindi mi, bütün azalarına sindi miydi, artık ona taş çatlasa, Allah'ın dediğinden gayrisine inandıramazsın.

İmam Gazâlî diyor ki;

“Allah-u Teâlâ’nın kullarına en büyük mevhîbesi, ihsanı:

1. (*Er-rıdâ bi’l-kadâ*) “Kaza-i ilahiyeye razı olabilmesi.”
2. (*Ve’s-sabru inde nuzûli’l-belâi*) “Belâ geldiği zaman sabre- debilmesi.”

Dünyada hiç kimse belâdan da hâlî değildir her an. Bu belalar geldiği vakitte de bunlara karşı sabredebilmek, o da Allah-u Teâlâ’nın kullarına vermiş olduğu ihsan-ı ilahiyedir.”

3. (*Ve’t-tevekkülü ale’llâhi inde’ş-şedâidi*) “Musibetler indiğinde, gerek muharebe, gerek sıkıntı, kıtlık felaketler indiğinde Allah-u Teâlâ’ya dua edip dayanabilmek.”

Bunlar Allah-u Teâlâ’nın kullarına in’amı ve ihsanıdır. İman içeriye yerleştikten sonra olur bunlar. Eğer iman içeriye yerleşmedi ise bunlar olamaz.

Burada da şunu söylemiş. Peygamber SAS böyle dua edince Hz Fatıma RA da, Hz. Âişe Validemiz de başında bulunuyor. Efendimiz de sekerât-i mevt halinde... Yanında bir tas var, tasın içinde su var. Elinde de misvakları, iki de bir misvaklanıyorlar. Ve o sudan alıp böyle yüzlerinde filan serinlemek için sürüyorlar da, Hz. Fatıma:

“—Ah babacığım! Sen bir peygamberken ne kadar böyle acı çekiyorsun, bu hâle dayanılır mı?” gibi bir teessür gösterdi de;

“—Bu andan sonra baban için hiçbir sıkıntı yoktur kızım. Ailemin içerisinde en evvel bana gelecek de sen olacaksınız!” diye onu teskin etmişti.

Enbiyalara ölüm neden böyle şiddetli oluyor?

Bu zannetmeyiniz ki onların kusurlarından veyahut eksikliklerinden dolayıdır. Onların derecelerinin yükselmesi ve faziletlerinin kemâle ulaşması içindir bu şiddetli mevt... Ne noksanlıktır ne de azaptır.

İstediği kuluna gayet hafif bir ölüm verir, hiç anlamaz. İstediği kuluna da biraz çektirir, şiddetlendirir, hikmet-i ilahiyesidir. Bırakıvermez. Kulunun hâline ne münasip ise onun Cenâb-ı Hak öyle yapar. Kafirin ölümü şiddetli olur.”

Onun azabının şiddeti için ona böyle teşdid eder, zorlandırır. Bazen günahkarlara da, onun günahlarına kefarete olsun diyerekten böyle şiddetli bir azap verir. O ölüm halinde çektikleri ile, çektiği sıkıntılar ile günahları silinir.

Üçüncüsü, günahı da yok ama yine çekiyor. O da hasenatının yüksekliği için, derecelerinin yüksekliği için, bazen kullarına böyle yapar. Bazen de peygamberlere, halka hüccet olsun diyerekten böyle yapar. Hikmetine kimsenin aklı ermez.

j.Yâ Rabbi, Kabrimi Put Edindirme!

Abdü'r-Rezzak, Zeyd ibn-i Eslem RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

اللَّهُمَّ لَ تَجْعَلُ قَبْرِي وَثْنًا يَصَلِّي إِلَيْهِ، فَإِنَّهُ اشْتَدَّ
غَضَبَ اللَّهِ عَلَى قَوْمٍ اتَّخَذُوا قَبْرَ أَنْبِيَائِهِمْ

مَسَاجِدَ

(عبد الرزاق عن زبير بن أسلم مرسلًا)

RE. 187/1 (*Allâhümme lâ tec'al kabrî vesenen yusallâ ileyhi, feinnehu'stedde gadaba'llâhu alâ kavmin, itte hazû kubûra enbiyâihim mesâcide.*)

Yine burada SAS'in bir duası daha var ki:

(*Allâhümme lâ tec'al kabrî vesenen yusallâ ileyhi*) “Yâ Rabbi, kabrimi kendisine karşı namaz kılınan bir put yapma! Putların karşısında nasıl eğiliyorlar, benim kabrime de gelip böyle yapmasınlar ümmetim.”

(*Feinnehu'stedde gadaba'llâhu alâ kavmin, itte hazû kubûra enbiyâihim mesâcide*) “Peygamberlerinin kabirlerini mescid edinen kavme karşı Allah'ın gazabı şiddetli olur.”

¹³ Mâlik, *Muvatta'*, c.II, s.241, no:594; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.375, no:7626; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.I, s..406, no:1587; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l- Kübrâ*, c.II, s.241; Zeyd ibn-i Eslem RA'dan.

Biliyor Rasûlullah Efendimiz. Mesela ben bir tanesine rast geldim, adam kıble dururken Rasûlullah'ın mescidine karşı namaz kılıyordu. Ya bilmediğinden kılıyor, ya zavallılığından. Rasûlullah'ı daha üstün görmek suretiyle kıbleyi bırakmış, ona karşı namaz kılıyor. Buna karşı da Cenâb-ı Peygamber böyle dua yapmış,

Geçen sene Sivas'ın bir kazasından, adı aklıma gelmedi, bir misafirimiz gelmişti. O demişti ki;

“—Bizim orada birtakım insanlar var, kıbleye karşı namaz kılmazlar da, şeyhlerinin bulunduğu tarafa namaz kılıyorlar.” dedi.

O adamdan duyduğumu naklediyorum. Şu bâtil şeyler o kadar bizim içimize yayılmıştır ki, Allah onlardan cümlemizi muhafaza etsin...

k.Ümmet-i Muhammed'in Gâlip Olması

Bu hadîs-i şerîf muharebeler hakkında. Zaman-ı Peygam-berî'de 27 tane muharebe oldu.

Ahmed ibn-i Hanbel, Neseî, Hâkim, Dârimî, Begavî, Taberânî, İbn-i Hibbân ve Ziyâü'l-Makdîsî, Selemetü'bnü Nüfeyl el-Kindî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

---

¹⁴ Neseî, *Sünen*, c.XI, s.308, no:3505; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.25, no:4401; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.104, no:17006; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.I, s.117;

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.178, no:34553; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.480, no:10079.

الآنَ جَاءَ الْقِتَالُ ، وَلَ يَزَالُ مِنْ أُمَّتِي أُمَّةٌ ي
قَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ ، ظَاهِرَةٌ عَلَى النَّاسِ ، وَيَزِيغُ
اللَّهُ لَهُ مُقَلِّدُونَ وَأَقْوَامٌ ، فِي قَاتِلِينَ وَنَهْمٌ وَيَرْزُقُهُ
مُ اللِّ مِنْهُ ، حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرًا لِلَّهِ وَهُوَ مُعَلِّمٌ لِي ذَلِكَ ،
وَعَقْرُ دَارِ الْمِثْمِ وَمِنِينَ يَوْمَئِذٍ الشَّامُ ؛ وَالْخَيْلُ
مَعْقُودَةٌ فِي نَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ؛ وَهُوَ
يُوحِي إِلَيَّ أَنِّي مَقْبُوضٌ غَيْرٌ مَلْبَثٌ ، وَأَنْتَ مُتَّبِعٌ
وَنِي أَفْنَادًا ، يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ ،
وَبَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ مَوْتَانٌ شَدِيدٌ ، وَبَعْدَهُ سَنَوَاتٌ

الزَّلْزَلُ

(حم. ن. ك. والدارمي، والبغوي، طب. ب. ض. عن سلمة بن نفيل الكندي)

RE. 187/2 (El-âne câe'l-kıtâlü, ve lâ yezâlü
min ümmetî ümmetün yukâtilüne ale'l-
hakki, zâhîretün ale'n-nâsi, ve yüzîğü'llâhu
lehüm kulûbe akvâmin, feyukâtilûnehüm, ve
yerzükühümü'llâhu minhüm, hattâ ye'tiye
emru'llâhi ve hüm alâ zâlike, ve ukru dârü'l-
mü'minîne yevmeizin eş-şâmü; ve'l-haylü
ma'küdün fî nevâsihe'l-hayru, ilâ yevmi'l-
kıyâmeti; ve hüve yûhâ ileyne ennî makbûdun
gayra mülebbesin, ve entüm tettebiünî
efnâden, yadribu ba'düküm rikâbi ba'din, ve
beyne yedeyi's-sâati mûtânün şedidün, ve
ba'dehû senevâtü'z-zelâzili.)

(El-âne câe'l-kitâlü) “Şu anda kıtal geldi. *(Ve lâ yezâlü min ümmetî ümmetün yukâtilûne ale'l-hakki)* Ümmetimden Hak üzerine çarpışan bir kavim hiçbir zaman eksik olmaz.”

Benim zamanımda olduğu gibi, kıyamete kadar da ümmetimden bir taife hak üzerine olaraktan, hakkın mukabili olan küfür ehli ile dövüşecekler.”

(Zâhireten ale'n-nâsi) “Küffara, münafıklara karşı galip olaraktan ümmetimden bir zümre daima düşmanlarla muharebe edecekler. *(Ve yüzîğu'llâhu lehüm kulûbe akvâmin)* Allah, onlar için diğer kavimlerin kalplerini kaydırıp ve daraltacak. *(Feyukâtilûnehüm)* Müslümanlar onlarla savaşacaklar. *(Ve yerzükühümü'llâhu minhüm)* Allah-u Teâlâ ehl-i İslâm'a galibiyet verecek, onlardan ganimet almak suretiyle rızıklanacaklar. *(Hattâ ye'tiye emru'llâhi ve hüm alâ zâlike)* Allah'ın emri gelene kadar, (kıyamet kopuncaya kadar) bu böyle devam eder. *(Ve ukru dârü'l-mü'minîne yevmeizin eş-şâmü)* O günde mü'minlerin oturacakları güzel yer Şam olacak.”

Tabi bunun söylendiği vakitte Şam yine küffarın elindeydi. Yani Şam müslüman diyarı değildi, yine küffar diyarıydı. Fakat Rasul-ü Ekrem Şam'ı methederekten, oturulacak yer olduğunu o zaman haber verdi.

(Ve'l-haylü ma'küdü'n fî nevâsihe'l-hayru ilâ yevmi'l-kıyâmeti) “Hayır, kıyamete kadar atların nâsiyesine bağlıdır. Onların alınlarında hayır vardır.”

O zaman tabii muharebelerde en çok hünere yapan atlardı yani süvariler... Süvarinin kıymeti yüksek olduğu için, böyle at binenleri teşvik suretinde;

“—Atlar düşmanı kovalamakta, vurmakta çok büyük maharet gösterirler. Onlar dolayısıyla çok ganimetlere nâil olursunuz. Bu atlardaki hayır da kıyamete kadar devam eder.” buyuruyor.

Şimdi mesela atomlar icat oldu, tanklar icat oldu, motorlu vasıtalar icat oldu. Oldu ama yine atın yerini tutmazlar. Atın da yine kendisine göre yeri vardır.

Dağa bugünkü makine işlemez, patika yolundan işlemez; fakat at her yerden yol keser, öne geçer. İşte bu son harpte de Almanları mağlup eden Rusların Sibiryâ'dan getirmiş oldukları süvari kıtaları oldu. Ki, o zaman benzinler işlemez donmuş. Alman vasıtaları yürümüyor filan derken, süvari geldi bastırdı Almanı, mağlubiyetine sebep oldu.

Her zaman at attır yani. Canlılığın verdiği kudreti makineler veremez. Makineler evet bugün çok iş yapıyor, güzeldir ama benzini olmazsa yürümez, soğuk oldu muydu, parçası kırıldı mıydı şöyle olur. Ama at öyle değildir. “Onlardaki hayır da kıyamete kadar devam eder.” diyor.

Sonra onlar, doğurmak suretiyle güzel nesil yetiştirirler, onların o güzel nesilleri çok para eder. Çok para ettiği vakit de yine sahipleri için büyük hayır olur. Sonra bu atların da böyle

bakın, her şeyinde bir güzellik var. Arap Atı tâbir ediyorlar mesela, güzel bir cins at var. Bunlar da his denilen şey insandan fazladır. İnsan mesela atın üzerinde ileride ne olduğunu bilmez. Gider atla, fakat önde bir tehlike vardır, bilmez. Fakat at hassas olduğu için gitmez o yola, “İleride tehlike var.” demek ister.

Allah-u Teâlâ ata böyle bir hassasiyet de vermiştir. Devede de bu hassasiyet vardır. Devenin üzerindeki yolunu kaybeder bulamaz yolunu. O zaman bugünkü imkânlar da yok. Olsa da hangimizde o aletler var?

Devenin üzerinde giderken yanlış yola gidince, deveyi kendi hâline bırak, o yolunu bulur gider. Kendi hâline bırak, ipine elleşme, o kendi yolunu bulur, götüreceği yere seni güzelce götürür.

Bu halleri Allah-u Teâlâ vermiş. Onun için devede de ibret var, atta da ibret var sahipleri için.

(Ve hüve yûhà ileyye ennî makbûdun gayra mülebbesin) “Bana vahyolundu ki, ben de sizin aranızda uzun müddet duracak değilim. *(Ve entüm tetbiünî efnâden)* Fakat ben gidince siz de arkamda kalacak değilsiniz. Siz de peyderpey arkamdan geleceksiniz.”

(Yadribu ba'duküm rikâbi ba'din) “Aranızda da ihtilaflar olacak, birbirinizin boynunu vurmaya kalkacaksınız.” Dünya hırsları, menfaatleri galebe çalacak, siz birbirinizi vuracak hale geleceksiniz.”

(*Ve beyne yedeyi's-sâati mûtânün şedidün*)
“Bundan sonra kıyamete kadar öyle bir hâl olur ki, çok şiddetli vebâ salgınları olur.” Ki, bu Hz. Ömer’in zamanında olmuş, veba hastalığından üç günde yetmiş bin asker ölmüş.

(*Ve ba'dehû senevâtü'z-zelâzili*) “Ondan sonra zelzeleli yıllar vardır. Bunlar kıyamete kadar devam eder.”

Gerek rüzgarlar vasıtasıyla, gerek sâir şeyler vasıtasıyla çok haller gelecek. Onlara karşı size de sabır tavsiye ederim.

O mesela Allah-u Teâlâ'nın hikmeti. Şimdi yer fencilerine göre yerin altındaki, yerkabuğundaki hareketleri incelemek suretiyle, zelzeleleri onlara yüklemeye çalışıyorlar. Ama ne olursa olsun, ipin ucunun Allah-u Teâlâ'nın elinde olduğunu bilmemek demektir bu.

İpin ucu Allah-u Teâlâ'nın elindedir. Bu mülk Allah-u Teâlâ'nındır. Bu mülkü Cenâb-ı Hak öyle yaratmış ki, insanın üzerinde yaşayacağı bir duruma geldikten sonra, insanı yaratmıştır burada. Bu dünyanın hilkatı çok eskidir. Eskidir ama o zaman üzerinde insan yaratmamıştır. Çünkü insanın yaşamasına uygun değildi o zaman, yaratmamıştı.

Ne zaman insanın üzerinde yaşayacağı bir durum hâsıl oldu, ondan sonra insanı yarattı Cenâb-ı Hak.

I.Âmene'r-Rasûlü'nün Fazîleti

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim ve İbn-i Mâce, Ebû Mes'ud el-Ensârî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

الْآيَاتَانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ، كَفَّتَاهُ

(حم.خ.م.ه. عن أبي مسعود البدرى)

RE. 187/3 (*El-âyetâni min âhiri sûreti'l-bakarati, men karaehümâ fî leyletin, kefetâhu.*)

(*El-âyetâni min âhiri sûreti'l-bakarati*) “Bakara Sûresi'nin sonunda iki ayet vardır ki, (*men karaehümâ fî leyletin*) kim onların geceleyin okursa, (*kefetâhu*) onlar o kimseye kâfi gelir.”

Gece gerek teheccüdü için, gerek korunması için. Gerek şeytan şerrinden, gerek yerde gökte olan, bilinen bilinmeyen birçok mahlûkların şerrinden, Allah-u Teâlâ o iki ayet hürmetine o kulunu muhafaza eder. O iki âyet, *Âmene'r-rasulü*'den aşağısına kadarki kısımdır.

Onun içi, her müslümanın bu iki ayeti (*Âmene'r-rasulü*) ezberlemesini rica ederim. Zannederim namaz kılan müslümanlardan da bilmeyen yoktur.

¹⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.XII, s.402, no:3707; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.235, no:1340; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.273, no:1358; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.204, no:548; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.180, no:10554; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.34, no:2214; Ebû Mes'ud el-Ensârî RA'dan.

Bazı müslüman kardeşler geliyorlar, bazı şikâyetlerde bulunuyorlar. Şunu oku, bunu oku diye tavsiye ediyoruz da, bilmiyoruz diyorlar. Mesela Âyete'l-Kürsî'yi bilmemek çok olmayan bir şey. Namaz da kıldığı halde bilmeyenler var. Bu sûreleri bilmeyenler var. Bunların birçok emsalleri de var. Müslüman olan kimsenin, ne pahasına olursa olsun çalışıp bunları ezberlemesi lazım!

Bu iki ayet, yerin göğün bütün felâketlerinden, mahlûklarının şerlerinden korunmak için ona kâfidir. Başında bekçi tutmak istemez. Bir de gece namazı sevabı verilir.

Şimdi mesela geceler pek kısa bizim memleketlerimiz de. On ikide yatacaksın, üçte kalkacaksın. Üç saat içinde gece namazına kalkmak herkesin harcı değildir. Ama bu iki ayeti okudu muydu, Âmenerrasulü'nün aşağısını, nihayetine kadar; demek ki sen, gece namazına kalkmışcasına sevap alırsın.

m.Ümmetin İçindeki Ebdallar

Hakîm-i Tirmizî ve Ahmed ibn-i Hanbel, Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

---

¹⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.322, no:22803; Hakîm-i Tirmizî,

Nevâdirü'l-Usûl, c.I, s.261; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.185, no:34592; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.488, no:10095.

الْأَبْدَالُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ ثَلَاثٌ وَنَ رَجُلًا، قُلُوبُهُمْ
عَلَى قَلْبِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيٍّ لِرَحْمَنِ، كَلَّمَا مَاتَ
رَجُلٌ، أُبْدِلَ اللَّهُ مَكَانَهُ رَجُلًا

(الحكيم، حم. و الخلال في كرامات الأولياء عن عبادة بن الصامت وسنده حسن)

RE. 187/4 (*El-ebdâlü fî hâzihi'l-ümmeti selâsûne racülen, kulûbühüm alâ kalbi ibrâhime halîli'r-rahmâni, küllemâ mâte raculün, ebdela'llâhu mekânehû racülen.*)

(*El-ebdâlü fî hâzihi'l-ümmeti selâsûne racülen*) “Bu ümmet içinde ebdallar otuz kişidir. (*Kulûbühüm alâ kalbi ibrâhime halîli'r-rahmâni*) Bunların kalpleri Rahmân'ın halîli İbrahim AS'ın kalbi gibidir. Bunların yaratılışları, hilkatleri öyledir”

Bunlardan fenalık olmaz, kötülük gelmez, isyan denilen şeyi bilmezler yani çok muhterem büyük insanlardır. Bunlara kutup de, aktab de, gavs de, ne dersin de... Bunların yüzü suyu hürmetine yaşıyor bugün dört milyar yahut beş milyar insan, neyse.

(*Küllemâ mâte raculün*) “Onlardan biri vefat edince, (*ebdela'llâhu mekânehû racülen*) Allah-u Teâlâ, onun yerini başka biriyle doldurur.”

Şu dünya, dört milyar mı ne diyorlar bugün içerisindeki insanın sayısına. Şu 30 kişinin hürmetine duruyor bu dünya. Dünya bugün, bu 30 tane insanın hürmetine yaşıyor Cenâb-ı Hak

onları dünyadan hiçbir zaman eksik etmiyor. Hangisi vefat ederse, yerine bir tane lâyıknı getirip koyuyor.

n.Ebdal Ne Demek?

Taberânî, Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

الأَبْدَالُ فِي أُمَّتِي ثَلَاثُونَ، بِهِمْ تَقُومُ الْأَرْضُ،
وَبِهِمْ تَمْطَرُ وَنَ، وَبِهِمْ تُنْصَرُ وَنَ

(طب. عن عبادة بن الصامت)

RE. 185/5 (*El-ebdâlü fî ümmetî selâsûne, bihim tekûmu'l-ardu. ve bihim temtarûne, ve bihim tünsarûne.*)

(*El-ebdâlü fî ümmetî selâsûne*) “Ümmetimdeki ebdallerin adedi otuzdur. (*Bihim tekûmu'l-ardu*) Bu 30 hürmetine yer durur.” Cazibesi mazibesi bu 30 kişidir. Hani şu cazibe kanunu diyor ya, işte aradaki irtibatı temin ediyor, duruyoruz öyle. Öyle iş yok. O cazibe oladursun orada, asıl duruşu şu 30 kişinin hürmetinedir.

Ki, onlara ebdal deniyor, yâni evliyaullah...

(*Ve bihim temtarûne*) “Bunlar hürmetine yağmurlar yağar. (*Ve bihim yünsarûne*) Düşmanlara nusret de bunların hürmetinedir.” Bunlara hürmet edilirse nusret bulursunuz, bunlara hürmet etmediğiniz takdirde düşman ayağı altında çiğnenirsiniz.

¹⁷ Sehâvî, *Makâsidü'l-Hasene*, c.1, s.44; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan

Bunlara *ebdal* demesinin sebebi, ahlâklarını güzelliğe tebdil etmelerindedir.

Ahlâk iki türdür: İyi ahlâk, kötü ahlâk...

Bunlar kötü ahlâkı iyiliğe tebdil etmişler. Tebdilden geliyor ebdallık... Kötüleri tebdil etmişler iyiliğe. Kötülüğü iyiliğe çevirip de o sıfatlarla muttasıf oldukları için ahlâk-ı hasene sahibi olduklarından dolayı, bunlara ebdal deniliyor. Yani kötü huylarını iyi huya çeviren herkes ebdaldır. Ama derece derecedir.

o.Ebdallar Şam Ehli'dir

Ahmed ibn-i Hanbel, Hz. Ali RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

الأُبدالُ يَكُونُونَ بِالشَّامِ، وَهُمُ أَرْبَعُونَ رَجُلًا،
كَلَّمَا مَاتَ رَجُلٌ أَبَدَلَ اللَّهُ مَكَانَهُ رَجُلًا؛ يَسْقَى
بِهِمُ الْغَيْثَ، وَيَنْتَصِرُ بِهِمْ عَلَى الْأَعْدَاءِ، وَ
يُضْرَفُ عَنْهُمْ الشَّامُ بِمِثْلِ الْعَذَابِ
(حم. عن علي وسنده صحيح)

RE. 187/8 (*El-ebdâlü yekûnûne bi's-şâmi, ve hüm erbaûne racülen, küllemâ mâte raculün ebdela'llàhu mekânehû racülen; yüskâ*

¹⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.112, no:896; Ziyâü'l-Makdîsî, *el- Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.I, s.272, no:484; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.289; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.63; Hz. Ali RA'dan.

bihimü'l-gaysü, ve yüntesaru bihim ale'l-a'dâi, ve yüsrafü an ehli's-şâmi bihimü'l-azâbü.)

(El-ebdâlü yekûnûne bi's-şâmi) “Ebdallar Şam ehлиндendir. *(Ve hüm erbaûne racülen)* Onlar kırk kişidir. *(Küllemâ mâte raculün ebdela'llâhu mekânehû racülen)* Birisi ölünce Cenâb-ı Hak yerine diğer birisini halk eder.”

(Yüskâ bihimü'l-gaysü) “Yağmur bunlar sebebiyle yağar. *(Ve yüntesaru bihim ale'l-a'dâi)* Düşmanlara nusret bunlar sayesinde olur. *(Ve yüsrafü an ehli's-şâmi bihimü'l-azâbü)* Ehl-i Şam'dan da azap bunlar hürmetine def olunur.”

Eğer şimdi diyecek olursak ki:

“—E yahudi geldi Şam'ın kenarına dayandı. İşte her gün de korku içerisinde oradaki insanlar?”

Allah-u Teâlâ'nın hikmetinden sual olmaz.

Şam'da bulunuyorlar ama bunlar seyyardırlar. Seyyardırlar, dünyayı hep dolaşırlar bir an içerisinde. Korkulur ki ehl-i Şam dinden uzaklaşınca, bunlar da o memleketten uzaklaşırlar.

Memleketlerinden uzaklaşınca, düşman da oraya galebe eder. Eğer bunlar memleketlerinde dururlarsa, düşman oraya ayak basamaz.

Bir vakitte orası bizim elimizdeydi. Onun için bir tâbir vardı ama hatırıma gelmedi. “Şam'a düşman ayak basamaz!” gibilerinden. Fakat baktık ki düşman oraya da girdi. Biz çekildik, düşman girdi oraya...

Ha bunlar zamanın tagayyürü ile değişen ahvallerdir. Bu ahvaller aslı hiç bozmaz. Bu evliyalar yine oradadır. Yine oradadır ama tasarrufları başka yere aittir. Onun için, o gün için tasarrufu Cenâb-ı Hak onlardan alıverir.

زَادَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ: لَمْ يَسْبِقِ وَالنَّاسَ بِكَثْرَةِ صَ
لَاةٍ، وَصَوْمٍ، وَتَسْبِيحٍ، وَلَكِنْ بَحِ سُنِّ الْخَلْقِ،
وَصِدْقِ الْوَرَعِ، وَحِ سُنِّ النِّيَّةِ، وَسَلَامَةِ الصَّ دُرِّ.

(*Ve zâde an ebi'd-derdâ*) Hz. Ebû Derdâ RA buna ilaveten demiş ki:

“—Bunlar ne için böyle nâsın önüne geçtiler de bunların hürmetine yağmur yağıyor, düşmanlara karşı nusret olunuyor. Her şeyden de korunuyor, rızıklar da bol oluyor, azaplardan da korunuyor. Ne sebeple böyle oluyor?”

(*Lem yesbiku'n-nâse bi-kesreti salâtin, ve lâ savmin, ve lâ tesbihin*) “Bunların namazlarının çokluğuyla, oruçlarının çokluğuyla, tesbihlerinin çokluğuyla insanların önüne geçmiş değillerdir. Öyle sabahlara kadar uyumasın da tesbih çeksinler, uyumasınlar da namaz kılsınlar, bütün gün oruç tutsunlar; böyle değil. Bunlar sebebiyle bu yüksek rütbeyi almış değillerdir.”

Bugün insanlar için verilecek ders iki şeyden ibaret: Allah'ın emrini tut, yasağından kaç! Kur'an'ını oku, Peygamber SAS'e salât u selâmı bırakma, yasaklarından korun! İbadet etmesi kolay, bedava...

Niçin? Allah sıhhat verdikten sonra, bir de iştah olduktan sonra sabaha kadar da namaz kılarsın, oruç da tutarsın, her türlü ibadeti yaparsın. Fakat nefsin arzularının önüne geçmek, şehvetin arzularının önüne geçmek, günahlardan kurtulmak çok mu zor, çok zor. Onun için;

تَرَكَ ذَرَّةً مِنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ السَّقَلَيْنِ

(*Terkü zerretin min mehàrimi'llâh, hayrun min ibâdeti's- sekaleyn*) “Ufacık bir haramı terk edebilmek, yer gök ehlinin yapacağı nfile ibadetlerden daha hayırlıdır.” buyrulmuş.

Bu ebdal denilen zâtların böyle yüksek mertebeye ulaşmalarının sebebi olarak şu dört şeyi saymış:

(*Lâkin bi-hüsni'l-hulki*) “Ahlâklarının güzelliği ile.”

Ahlâkları gayet güzel, herkesle güzel geçinirler.”

Bir sefer Medine-i Münevvere’de misafir olduğum evde bir levha gördüm. Çok hoşuma gitti. Orada diyor ki SAS Efendimiz levhada:

“—Ben ferâiz ile, yani farz olan ibadetleri yapmakla nasıl emrolunduysam, insanlarla güzelce geçinmekle de öyle emrolundum.” diyor.

İnsanlarla da güzelce geçinmek için, ahlâkı hasene ile güzelce geçinmek için emrolundum. Namazla nasıl emrolunduysam, oruçla nasıl

emrolunduysam, insanlarla da güzel geçinmek için Allah tarafından öylece emrolundum.

Müdârâtü'n-nâs diyorlar ki tevâzu, rıfk, mülayemet... Şiddetle insan ne dünyada kendisi rahat eder, ne başkası rahat eder. İçinde huzur da bırakmaz. Ama sabrın olursa, senden daha rahatı yok. Tevazu sahibi olursan, senden daha rahatı yok. Dünya yansa umurunda olmaz.

(*Ve sıdku'l-verai*) “Verâlarındaki doğrulukları ile.”

Korkuya *takvâ* derler, verâ onun üstündeki bir haslettir. Verâ sahibi insan şüphelilerden bile sakınır. Bir lokmada şüphe var mı, o lokmayı yemez. Bu işte şüphe var mı, o işi işlemez. Takvânın da üstündedir.

Onun için verâ dinin de direğidir. Bir insanda verâ olmazsa, o direği olmayan bir bina gibidir, çabukça göçer. Dini ayakta tutan ancak verâdır. Verâ kalıp da değildir. Sakalın olur, giyimin güzel olur, yüzün güzel olur, mis gibi kokarsın. Herkes imrenir sana... Buna verâ demezler. Verâ içte saklıdır. O Allah korkusu içte saklıdır. O insana neyin yenmesi, neyin yenmemesi lazım olduğunu haber verir içerisinden.

Birisi demiş ki:

“—Yâhu her yere çağırıyorlar bizi gidiyoruz. Hepsinden de yiyoruz. Bunun hangisinin düzgün, hangisinin yamuk olduğunu nereden bileceğiz?”

Verâ sahibi bir zâta sormuşlar da, o da demiş ki:

“—Akrep görünür sofrada. Yemeklerin içinde akrep görünür. O akrep göründü müydü insanın gözüne, onda şüphe var, ondan kaçmak lazım! Öyle hissederiz.” demiş.

Cenâb-ı Hak bunlardan kaçınınsınlar diyerekten bir şekilde alâmet veriyor. Bu sıdku'l-verâ insanda olursa, onda kemal-i insaniye tecelli etmeye başlar.

(*Ve hüsnü'n-niyyeti*) “Niyetlerinin güzelliği ile.” İslâm'ın da en önemli şey niyet:¹⁹

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

(بخ. م. د. ن. ه. حم. عن عمر)

¹⁹ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.1, no:1; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1515, no:1907; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.670, no:2201; Neseî, *Sünen*, c.I, s.58, no:75; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1413, no:4227; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.25, no:168; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.73, no:142; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.50, no:1; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.9, no:37; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.17, no:40; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.380, no:257; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.336, no:6837; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.41, no:181; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.79, no:78; Tahâvî, *Şerh-i Maânî*, c.III, s.96, no:4293; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.42; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.16, no:28; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.195, no:1171; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.62, no:188; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.244; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.136, no:656; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXII, s.166; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.171; Tahâvî, *Şerh-i Maânî*, c.III, s.96, no:4293; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.488, no:7438; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.64, no:257; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.380, no:3707; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.48, no:78; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.206, no:483; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.342; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.422, no:7263; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.1, no:1; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IX, s.459, no:8819.

(*Inneme'l-a'mâlü bi'n-niyyât*) “Ameller niyetlere göredir.” Niyet güzel oldu muydu, amel de güzel olur.

(*Ve selâmetü's-sadri*) “Selâmet-i sadr, iç selâmeti ile.”

İnsanın dışı selâmette olur, vücudu iyidir ama göğsün selâmeti lazım! Göğsün selâmeti demek, kalb-i selim sahibi olmak, kötü ahlaklardan selâmette olmak.

Vücut hastalığı var ya, çeşitli mikroplar var sıtmadır, koleradır, vebadır, çeşitli hastalıklar var, işte adları çeşit çeşit. Bunlar nasıl insana musallat olursa, insanın içine de musallat marazi ahlâklar var.

Mesela içki, kumar, hırsızlık, haset, kin, buğz, adâvet vs. Bunlar da iç hastalıklardır. İşte bunlarda iç hastalığı yok. Ne haset vardır.

Geçen gördüm de, “Hased bütün dertlerin başıdır.” diyor. İç dertlerinin başı hased. Âdem AS'ın cennetten çıkmasına hased sebep oldu. Şeytan çekemedi, hased dolayısıyla onu çıkardı. Habil ile Kabil'in birbirlerini öldürmesinin yegâne sebebi yine hasedir.

Hasedin geliş yeri kindir. Kin de gazaptan gelir. Gazab kini doğurur, kin hasedi doğurur, hased de bütün amelleri yakıp yıkıp gider; imanı ifsad eder.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

الْحَسَدُ يَفْسِدُ الْإِيمَانَ، كَمَا يَفْسِدُ الصَّبْرَ الْعَسَلُ

(الديلمى عن بهز بن حكيم عن أبيه عن جده)

RE. 203/1 (*El-hasedü yüfsidü'l-imane. kema yüfsidü's-sabru'l- asel.*) “Hased imanı ifsad eder, bozar, ishal ilacının balı bozduğu gibi.”

Balı sirke nasıl ifsad ediyorsa, hased de imanı öyle ifsad ezer, bozar. Ateş odunu nasıl yakıyorsa, hased de imanı öyle yakıp bitirir.

Şimdi şu var. İbadetler çok güzel, yapılır. Ne kadar ibadet yapabilirsen o kadar mükafatın artar. Fakat gündüzleyin yapılan bir bina, yaparsın yaparsın üç kat beş kat. Akşam üzeri bir kibrit çakarsın, sabaha kadar bir şey kalmaz.

Nasıl o Boğaz'dan geçerken İtalyan gemisi çarptı bir binaya, hem adamlar öldü hem bina yıkıldı. Adam her gün akşama kadar uğraştı, kaç gün de yaptı onu, fakat bir tane çarpma hepsini alt üst etti.

Seyyiât, günahlar ve bu iç hastalıkları amelleri böyle bir gecede yok eder. Hani senin dağlar kadar ibadetin vardı, hasenâtın vardı, gitti hepsi!

Onun için ahlâk-ı mezmûmeden kurtulmanın çaresine bakmalı! Kötü hastalıklardan insan nasıl korunmaya gayret ediyor;

“—Aman burada veba var, girmeyeyim!” diyor.

“—Burada verem hastası var, aman girme çocuğum! Sana da bulaşır.” diyor.

E bunlar insanlara nasıl bulaşıyorsa, bu fena hastalıklar da insanlara öyle bulaşır. Kumarbazın yanına gittin mi, sen de kumarbaz olursun. Hırsızın yanına gittin mi, sen de hırsız olursun. İçkicinin yanına gittin mi, sen de içkici olursun, farkına bile varmazsın. Bir gün bakarsın ki, sen de alışmışsın ona...

Onun için, selâmet-i sadır herkes için çok lazım! Nasıl insana vücut sıhhati lazımsa, iç selâmeti de öyle lazım!

p.Ebdaller: Kırk Erkek, Kırk Kadın

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmiş Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²⁰

الْأَبْدَالُ أَرْبَعٌ وَنَ رَجُلًا، وَ أَرْبَعٌ وَنَ امْرَأَةً، كَلَّ
مَا مَاتَ رَجُلٌ أَبْدَلَ اللَّهُ تَعَالَى مَكَانَهُ رَجُلًا؛ وَكَ
لَمَّا مَاتَتِ امْرَأَةٌ، أَبْدَلَ اللَّهُ تَعَالَى مَكَانَهَا امْرَأَةً

(الخلال في كرامات الأولياء، والديلمي عن أنس)

RE. 187/7 (*El-ebdâlü erbaûne raculen, ve erbaûne'mraeten, küllemâ mâte raculün. ebdela'llàhu teâlâ mekânehû raculen; ve küllemâ mâteti'mraetün, ebdela'llàhu teâlâ mekânehâ imraeten.*)

²⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.119, no:405; *Feyzü'l-Kadîr*, c.III, s.219, no:3036; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.186, no:34597; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.487, no:10091.

(*El-ebdâlü erbaûne racülen*) “Ebdallar, ebdal denilen bu büyük insanlar kırk erkek, (ve *erbaûne'mraeten*) kırk da kadındır.”

Yalnız bugün kadınlar hakkında bir şey gördüm, çok korktum.

Üç dört tane söz, bir tanesi diyor ki:

“Eğer kadınlar olmasaydı erkekler muhakkak cennete girerlerdi. Erkeklerin cennete girmemelerine yegâne sebep kadınlar oluyor. Çünkü onlar daima insanları günaha sokmak için çeşitli vesileler ararlar, bulurlar, çıkarırlar meydana.”

“Eğer kadınlar olmasaydı Allah’a hakkı ibadet ile ibadet olunurdu. Çünkü seni Allah yolundan men edecek başka şey bulunmazdı.

“Kadınlara selâm vermek câiz değildir. Kadınların da erkeklere selâm vermesi câiz değildir.” İşin içinden çık çıkabilirsen. Selâm bu!

Onların yaratılışında bir cazibe vardır. Allah-u Teâlâ onların yaratılışında bir cazibe koymuştur onlara ki, erkeği çeker. Dilinde vardır, gözünde vardır, yüzünde vardır, her şeyinde cazibe vardır. Şimdi o cazibe kesildi artık. Mıknatıskan cazibeyi yapıyordu. Fakat mıknatıslık kaybolduğu için cazibesi kesilmiş durumda... Kendi kendilerini artık haksızlığa düşürdüler. Çünkü cazibe onlarda örtülü oldukları vakitteydi. Örtüyü ortadan kaldırıncaya kadar cazibe de kendiliğinden ortadan kalktı.

Yalnız kadınların hepsi öyle değildir. Bunların içerisinde o dünyayı ayakta tutan erkekler gibi kadınlar da vardır.

Kırk tanesi, 30 tanesi yine İbrahim AS'ın kalbi üzerinde, 10 tanesi de başka makam üzerindedir. Her ne zaman bu erkeklerden birisi ölürse, o ölen erkeğin yerine Cenâb-ı Hak bir erkek daha halk eder. Bu kadınlardan birisi öldüğü vakitte, onun yerine Cenâb-ı Hak bir kadın daha halk eder.

Yani 40 erkek ve 40 kadın. Dünyada insanlar öyle ya, erkekli kadınlı yaşıyoruz. Demek ki bu ebdallık mertebelerine ulaşanların da 40 tanesi erkek, 40 tanesi de kadın... Cenâb-ı Hak onlar hürmetine bizi yeryüzünde yaşatıyor.

r. Ebdalların Özellikleri

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, Hz. Ali RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²¹

الْأَبْدَالُ سِتُّ وَنَرْجٌ لَّا، لَيْسَ وَابِالْمِ تَنْطَعِينَ، وَلَ
بِالْمِ بُتَدِ عَيْنَ، وَ لَ بِالْمِ تَ عَمِّقَى نَ، وَ لَ بِالِ م
عَجِبِينَ؛ لَمْ يَنَالِ وَامَا نَالِ وَابِكَثْرَةِ صَلَاةَ، وَ لَ
صِيَامَ، وَ لَ صَدَقَةَ؛ وَ لَكِنْ بِسَخَاءِ الْأَنْفِ سِ،
وَ سَلَامَةَ الْقُلُوبِ، وَ النَّصِيحَةَ لِأَيْمَتِهِمْ؛ إِنَّهُ مُ
يَا عَلِي فِي أُمَّتِي أَقَلُّ مِنَ الْكِبْرِيَّتِ الْأَحْمَرِ

(ابن أبي الدنيا في كتاب لأولياء والخلال عن علي)

²¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.189, no:34608; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.487, no:10092.

RE. 187/9 (*El-ebdâlü sittûne racülen, leysû bi'l-mütenettiîne, ve lâ bi'l-mübtediîne, ve lâ bi'l-müteammikîne, ve lâ bi'l-mu'cibîne; lem yenâlû mâ nâlû bi-kesreti salâtin ve lâ sıyâmin ve lâ sadakatin; velâkin bi-sehâi'l-enfüsi, ve selâmeti'l-kulûbi, ve'n-nasîhati li-eimmetihim; innehüm yâ alıyyü fî ümmeti ekallü min kibrîti'l-ahmeri.*)

(*El-ebdâlü sittûne racülen*) “Ebdallar altmış kişidir.”

Burada o ebdalları 60'a çıkardı. Burada 60 olmakla evvelki olan 30'a, evvelki olan 40'a münafi değildir. Yani 30 tanesi aynıdır yine İbrâhim AS'ın makamı üzerinde. O ilave olan 30 daha aşağı mertebede demek.

Fakat şunların hallerine bakın:

(*Leysû bi'l-mütenettiîne*) “Onlar sözü çok derinleştirmezler, çok konuşmazlar.”

Çok konuşmak kadar kötü bir şey yoktur. Hiç iyi şey değildir fazla konuşmak. İfadeyi gayet kısa ve gayet kesin olarak bitirmek lazım. Sürü sürü laflara laf ebeliği diyorlar ya ona, buna hiç lüzum yok. Bunlar o ebdal olan kimseler o insanlardır ki, kelimeleri ta'mik etmezler, derinleştirmezler ve çok da konuşmazlar. Çok konuşmak hatalı bir şeydir. “Çok para haramsız, çok söz yalansız olmaz!” demişler büyüklerimiz.

Hatta vâiz efendilere bile tavsiye vardır ki, kelimeleri öyle çok etmesinler. Daima veciz ve kısa olarıktan ders vermeye çalışsınlar.

(*Ve lâ bi'l-mübtediîne*) “Bid’at sahibi de değildirler.”

Dinimiz Peygamber SAS’den nasıl geldiyse onu muhafaza ederler, onun üzerine ek yapmazlar.

(*Ve lâ bi'l-müteammikîne*) “Bâtıl ve işe yaramaz sözleri hiç ağızlarına almazlar. Bâtıl ve günah sözlere dalmazlar. Bâtıla hiç yanaşmazlar.

(*Ve lâ bi'l-mu’cibîne*) “Kat’iyen ucub sahibi değildirler, kendilerini beğenmezler.”

Namazları, ahlâkları, şunları bunları çok güzel. Makam-ı evliyâya ulaşmışlar. Fakat bununla beraber kendilerini beğenme gibi bir şey kendilerinde olmaz.

“Biz böyle iyi insanlarız, kâmil insanlarız, olgun insanlarız, bizim sayemizde yaşıyor bu dünya.” diye içlerinden bir şey geçmez.

(*Lem yenâlû mâ nâlû bi-kesreti salâtin ve lâ sıyâmin ve lâ sadakatin*) “O eriştikleri devlete ne çok namazla, ne çok oruçla, ve ne de çok sadakayla nail olmuş değillerdir.”

Ferâizi aynen işlerler. Ferâizden gayri mesela birçok ibadetleri yapıyoruz ya, gece kılarız, gündüz kılarız. İşrakıdır, duhasıdır, evvabinidir, bir sürü namazlar vardır, onlar kılınır. Böyle çok nfileleri yok bunların... Çok değil birer parça kılıyorlar o kadar.

Oruçları da öyle mütemadiyen değil mesela, her gün oruçları yok. Pazartesi tutar, perşembe tutar, ayın 13'ünde tutar 14'ünü 15'ine tutar, böyle mahduttur. Sadakası da öyle pek bol değildir. Çünkü varlıkları da ona göredir.

(*Velâkin bi-sehâi'l-enfüsi*) “Ellerinde yoktur ama nefislerinde cömerttirler. Canlarını verirler icab edince...”

Nefiste cömertlik canı vermektir. İcabında canlarını vermekten çekinmezler. Sen paraya kıyamazsın, fakat onlar icabında canlarına da kıyarlar. Verilecek yerde canlarını verir şehid olurlar.

(*Ve selâmeti'l-kulûbi*) “Kalplerinde selâmet vardır, ahlâk-ı zemimeden, mezmumeden bir şey yoktur.”

Ahlâkları çok güzel; hırs yok, ucub yok, riya yok, kibir yok, buğz yok, adavet yok, haset yok, bir şey yok. Böyle tertemiz kimseler. Kimseye incinmez, kimseden incinmezler, kimseyi de incitmezler.

(*Ve'n-nasîhati li-eimmetihim*) “İmamlarına, yöneticilere daima nasihat ederler.”

“—Ha, bak bu yanlış! Bundan dolayı sen de zarara girersin, memleketi de zarara sokarsın, Ümmet-i Muhammed'i de zarara sokarsın. Yapma bunu!” diyerekten onları ikaz ederler.

Çünkü korkuları yoktur. Şimdi mesela biz, “Bir büyüğe bir şey

söylersek, adam bize ne yapar? Bizim haddimiz mi gidelim de onlara söz söyleyelim? Söyleyince ve işlerine gelmeyince evvela hapse atarlar, sonra darağacına kadar götürürler adamı...” deriz.

Fakat onlar der ki:

“—Allah’ın dediğinden başka bir şey olmaz. Benim hakkımda ne takdir edilmişse, o olacaktır.”

Onun için sözünü saklamaz ve kıskanmaz, diyeceği yere der. İşte bundan dolayı da Allah-u Teâlâ onları yüksek makama ulaştırmıştır.

Sonra Hz Ali Efendimiz’e Cenâb-ı Peygamber diyor ki: (*Innehüm yâ alıyyü fî ümmeti ekallü min kibrîti’l-ahmeri*) “Ey Ali, bunlar ümmetimin içinde kibrît-i ahmer’den daha azdır.

Bunlar ümmetimin içerisinde parmakla gösterilecek kadar az.”

*Kibrît-i ahmer*²² demek, adı var kendi yok. Ne kuşu derler ona, Anka kuşu gibi adı var kendi yok. Bunlar da vardır ama çok azdır. Allah bunlar hürmetine bizi afv u mağfiret eylesin... Bizi de iyi insanlar zümresine kabul eylesin... İyi insanlardan olabilmek devlet ve şerefini de bizlere lütf u ihsan eylesin...

²² *Kibrît-i Ahmer*: Türkçe mânâsı, kırmızı kükürt demektir. Felsefede değersiz taşları altına çeviren madde olarak bilinir.

Çünkü bizim kendimizde o iyilik yapacak kabiliyetimiz yok. Daima şerre doğru kabiliyetimiz çok... Ama Allah-u Teâlâ diler, isterse bizim o kabiliyetimizi o taraftan bu tarafa çevirir.

Yâ Rabbi! Bizim kötü huylarımızı sen fazl u kereminle iyi huylara çevir yâ Rabbi!

Li'llahi'l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

